

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 79a/2017

pentru controlul constituționalității articolului 8 alineatul (3) din Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii
(prestațiile sociale pentru copii)

CHIȘINĂU

27 iunie 2017

Curtea Constituțională, statuând în componența:

DI Tudor PANȚÎRU, *președinte*,
DI Aurel BĂIEȘU,
DI Igor DOLEA,
Dna Victoria IFTODI,
DI Victor POPA,
DI Veaceslav ZAPOROJAN, *judcători*,
cu participarea dnei Eugenia Mîța, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă la 8 iunie 2017,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 iunie 2017 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La 8 iunie 2017, dna Maia Bănărescu, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului, a adresat Curții Constituționale o sesizare, prin care solicită controlul constituționalității articolului 8 alineatul (3) din Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii.

A. Motivele sesizării

2. Motivele sesizării, astfel cum au fost expuse de autorul acesteia, pot fi rezumate după cum urmează.

3. La 1 ianuarie 2017 a intrat în vigoare Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii, ce are ca scop asigurarea unui sprijin financiar minim din partea statului la nașterea copilului, pentru îngrijirea copilului, pentru creșterea copiilor gemeni, precum și de suport pentru copiii adoptați, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, inclusiv în vederea continuării studiilor.

4. Totodată, art. 8 alin. (3) din Legea privind prestațiile sociale pentru copii prevede că indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se stabilesc pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2017.

5. Prin urmare, autorul sesizării consideră că prevederile art. 8 alin. (3) din Legea privind prestațiile sociale pentru copii contravin dispozițiilor de la articolele 1 alin. (3), 4 alin. (1), 16, 46, 47, 49, 50 și 54 din Constituție.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției (republicată în M.O., 2016, nr.78, art. 140) sunt următoarele:

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 49 Protecția familiei și a copiilor orfani

„(1) Statul facilitează, prin măsuri economice și prin alte măsuri, formarea familiei și îndeplinirea obligațiilor ce îi revin.

(2) Statul ocrotește maternitatea, copiii și tinerii, stimulând dezvoltarea instituțiilor necesare.

(3) Toate preocupările privind întreținerea, instruirea și educația copiilor orfani și a celor lipsiți de ocrotirea părinților revin statului și societății. Statul stimulează și sprijină activitățile de binefacere față de acești copii.”

Articolul 50 Ocrotirea mamei, copiilor și a tinerilor

„(1) Mama și copilul au dreptul la ajutor și ocrotire specială. Toți copiii, inclusiv cei născuți în afara căsătoriei, se bucură de aceeași ocrotire socială.

(2) Copiii și tinerii se bucură de un regim special de asistență în realizarea drepturilor lor.

(3) Statul acordă alocațiile necesare pentru copii și ajutoare pentru îngrijirea copiilor bolnavi ori handicapați. Alte forme de asistență socială pentru copii și tineri se stabilesc prin lege.

(4) Exploatarea minorilor, folosirea lor în activități care le-ar dăuna sănătății, moralității sau care le-ar pune în primejdie viața ori dezvoltarea normală sunt interzise.

(5) Autoritățile publice asigură condiții pentru participarea liberă a tinerilor la viața socială, economică, culturală și sportivă a țării.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii (M.O., 2017, nr. 19-23 art. 56) sunt următoarele:

Articolul 1

Obiectul și scopul legii

„Prezenta lege stabilește prestațiile sociale pentru copii în scopul asigurării unui sprijin financiar minim din partea statului la nașterea copilului, pentru îngrijirea copilului, pentru creșterea copiilor gemeni, precum și prestațiile sociale de suport pentru copiii adoptați, copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, inclusiv în vederea continuării studiilor.”

Articolul 4

Tipul prestațiilor sociale pentru copii

„(1) Pentru copil, la naștere, se acordă indemnizație unică la nașterea copilului.

(2) Pentru copil cu vârstă de până la 2 ani se acordă indemnizație lunară pentru îngrijirea copilului persoanei neasigurate.

(3) Pentru copiii gemeni sau pentru mai mulți copii născuți dintr-o singură sarcină se acordă, pentru fiecare copil, indemnizație lunară de suport pentru creșterea lor până la vârsta de 3 ani.

(4) Pentru copilul rămas temporar fără ocrotire părintească și pentru copilul rămas fără ocrotire părintească plasați în serviciul de tutelă/curatelă se acordă indemnizație lunară pentru întreținerea copilului aflat sub tutelă/curatelă.

(5) Pentru copilul adoptat se acordă indemnizație lunară pentru întreținerea copilului adoptat.

(6) Pentru copiii rămași temporar fără ocrotire părintească și copiii rămași fără ocrotire părintească, precum și pentru tinerii care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas fără ocrotire părintească, care își continuă studiile în instituții de învățământ profesional tehnic și în instituții de învățământ superior se acordă indemnizație pentru continuarea studiilor.”

Articolul 5

Cuquantumul prestațiilor sociale pentru copii

„(1) Indemnizația unică la nașterea copilului se stabilește în cuantumul egal cu valoarea monetară a coșului minim de bunuri necesare la nașterea copilului, calculată pentru anul precedent nașterii copilului. Cuantumul indemnizației unice la nașterea copilului se aprobă anual de Guvern.

(2) Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani persoanei neasigurate, indemnizația lunară pentru întreținerea copilului aflat sub tutelă/curatelă, indemnizația lunară pentru întreținerea copilului adoptat, precum și indemnizația pentru continuarea studiilor se achită în cuantumul stabilit de Guvern.

(3) Indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se acordă la cererea persoanelor asigurate și a persoanelor neasigurate în cuantumul de 50% din mărimea indemnizației lunare pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani, prevăzută pentru persoanele neasigurate conform alin. (2), la data nașterii copilului.”

Articolul 8

„[...]

(3) Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se stabilesc pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2017.

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

8. În motivarea sesizării, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului susține că dispozițiile contestate, care prevăd că indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se stabilesc în exclusivitate pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2017, instituie un tratament diferit în raport cu copiii născuți până la această dată. Autorul sesizării consideră că prin aceasta se încalcă principiul egalității, garantat de art. 16 din Constituție, și normele constituționale ale art.47, care instituie obligația statului la protecție socială.

9. Totodată, autorul sesizării menționează că prevederile art. 8 alin.(3) din Legea privind prestațiile sociale pentru copii încalcă dreptul la proprietate, garantat de art. 46 din Constituție și art.1 din Protocolul nr. 1 la Convenția Europeană. Or, indemnizația lunară constituie o „speranță legitimă” a beneficiarului, care este în drept să o pretindă lunar.

10. De asemenea, autorul sesizării susține că prin prevederile contestate statul a admis ingerințe care nu sunt echitabile într-o societate democratică și care sunt contrare spiritului ocrotirii maternității și interesului superior al copilului.

11. În final, autorul sesizării pretinde că prevederile art. 8 alin. (3) din Legea privind prestațiile sociale pentru copii sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 4 alin. (1), 16, 46, 47, 49, 50 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea reține următoarele.

13. În conformitate cu articolele 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 4 alin.(1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 4 alin. (1) lit. a) din Codul jurisdicției constituționale, sesizarea privind controlul constituționalității legilor, în speță a Legii nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii, ține de competența Curții Constituționale.

14. Articolele 25 lit. i¹) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. i¹) din Codul jurisdicției constituționale abilitază

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului cu dreptul de a sesiza Curtea Constituțională.

15. Curtea menționează că, potrivit normelor constituționale, prerogativa Curții este de a stabili corelația dintre normele contestate și textul Constituției, ținând cont de principiul supremației acesteia.

16. Examinând sesizarea, Curtea constată că obiectul sesizării îl constituie art. 8 alin. (3) din Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii, care stabilește că:

„(3) Indemnizația lunară pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 2 ani și indemnizația lunară de suport pentru creșterea până la vârsta de 3 ani a copiilor gemeni sau a mai multor copii născuți dintr-o singură sarcină se stabilesc pentru copiii născuți începând cu 1 ianuarie 2017.”

17. Curtea observă că autorul sesizării susține că prin dispozițiile legale criticate se încalcă articolele 1 alin. (3), 4 alin. (1), 16, 46, 47, 49, 50 și 54 din Constituție. În același timp, deși sunt invocate toate aceste articole, în esență, autorul susține că prin acordarea acestor categorii de indemnizații doar copiilor născuți după 1 ianuarie 2017 se încalcă principiul egalității, dreptul la proprietate și dreptul la protecție socială.

18. Curtea reține că în jurisprudența sa a stabilit faptul că un drept social poate fi obiectul protecției constituționale, garantate de articolul 46 și, respectiv, articolul 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, numai în cazul când dreptul social respectiv este dobândit și are o valoare economică.

19. La fel, Curtea Europeană a stabilit că articolul 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție se aplică doar pentru bunurile actuale ale unei persoane. Astfel, veniturile viitoare nu pot fi considerate „bunuri”, cu excepția cazului în care dreptul a fost deja câștigat sau este sigur că va fi plătit.

20. Cu toate acestea, în anumite circumstanțe, o „speranță legitimă” de a obține un „bun” poate beneficia, de asemenea, de protecția articolului 1 din Protocolul nr.1 adițional la Convenție. Dacă interesul patrimonial în cauză este de ordinul creanței, el nu poate fi considerat o „valoare patrimonială” decât dacă are o bază suficientă în dreptul intern, spre exemplu atunci când este confirmat printr-o jurisprudență bine stabilită a instanțelor (*Kopecky v. Slovacia* [MC], par. 52, *Dumitru David și alții v. România*, cererea nr. 54577/07).

21. De asemenea, Curtea menționează că dispozițiile articolului 1 din Protocolul nr. 1 nu îngrădesc libertatea statelor de a decide dacă trebuie sau nu să pună în aplicare vreo formă a unui sistem de securitate socială sau să aleagă tipul sau valoarea prestațiilor pe care le oferă în cadrul unui astfel de sistem.

22. Prin urmare, având în vedere că Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 a intrat în vigoare la 1 ianuarie 2017, nu se poate susține că anterior a existat o „speranță legitimă” de a obține prestațiile sociale reglementate de respectiva lege.

23. În acest sens, Curtea nu poate reține nici pretinsa încălcare a articolului 16 din Constituție. Mai mult, respectarea egalității în drepturi, precum și a obligației de nediscriminare, stabilite prin art. 16 din

Constituție, presupune luarea în considerare a tratamentului pe care actul normativ îl prevede față de cei cărora li se aplică în decursul perioadei în care reglementările sale sunt în vigoare. Reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care ele au fost adoptate.

24. Cu referire la alegațiile autorului sesizării privind încălcarea articolului 47 din Constituție, în jurisprudența sa, Curtea a reținut că statul dispune de o marjă largă de apreciere în domeniul drepturilor sociale, iar drepturile prevăzute de articolul 47 din Constituție nu garantează persoanelor un nivel concret de asigurare socială. Garanțiile sociale nu au un caracter necondiționat, legiuitorul fiind în drept de a stabili condiții specifice pentru exercitarea drepturilor sociale.

25. Totodată, cu referire la prevederile constituționale cuprinse la articolul 54 alin. (1), privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți, Curtea constată că acestea nu sunt aplicabile în prezenta cauză, deoarece dispozițiile legii criticate nu restrâng un drept dobândit anterior.

26. În contextul celor menționate supra, Curtea reține că sesizarea nu poate fi acceptată pentru examinare în fond și urmează a fi declarată inadmisibilă.

Din aceste motive, în conformitate cu prevederile articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolelor 61 alin.(3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale și pct. 28 lit. d) din Regulamentul privind procedura de examinare a sesizărilor depuse la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea Avocatului Poporului pentru drepturile copilului, dna Maia Bănărescu, pentru controlul constituționalității articolului 8 alineatul (3) din Legea nr. 315 din 23 decembrie 2016 privind prestațiile sociale pentru copii.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Tudor PANȚÎRU

Chișinău, 27 iunie 2017
DCC nr. 63
Dosarul nr. 79a/2017